

De Nieuwe Rijken

ROMAN

door **A. HANS**

Zijn vader begon telkens te weenen en riep dan :

— Mijn zoon heeft mij meegesleurd. Hij is de schuldige...

Alle punten werden opgesomd. De getuigen verschenen, waarvan natuurlijk Bruwaan en Deroem de voornaamsten waren...

— Joris, dat heb ik niet van u verdiend ! riep de koopman op zeker oogenblik uit.

— Gij zijt mijn vader, en de menschen zouden mij voor harteloos kunnen houden, zei Joris. Maar ze moeten weten, dat mijn moeder een arme weeze was. Gij trouwde met haar in 't geheim... en na eenigen tijd verliet ge ze. Moeder stierf van verdriet. En gij hebt mij nooit als uw zoon erkend.

De zaak werd snel voortgezet. De bewijzen stapelden zich immers op en waren onweerlegbaar.

En wat kon de verdediging aanvoeren ? Zij trachtte den oude te redden door de schuld op den jonge te leggen en wees voor dezen op zijn jeugd... en de verleiding, welke ze als verzachtende omstandigheden wilde doen doorgaan.

Eindelijk trok het Hof zich terug om te beraadslagen.

In groote spanning wachtte het publiek de uitspraak af...

Eindelijk keerden de magistraten terug.

Willy Krummel werd veroordeeld ter dood

Bruno Krummel tot levenslangen dwangarbeid.

De oude koopman kreunde :

— Toch niet de beul... niet de beul... en zonk dan bewusteloos neer.

Den zoon keek even als wezenloos de rechtters aan... en riep dan :

— 't Is onrechtvaardig. De oude was even schuldig als ik...

Maar de soldaten voerden hem snel weg.

Het vonnis meldde dat de terechtstelling door den kogel geschieden zou... In vredetijd zou de galg haar werk verricht hebben.

De jonge Krummel zou dus sterven. Zijn misdaad was te zwaar...

Nog een maal mocht Anna Mertens haar familieleden bezoeken. Ze trof den koopman op zijn sponde aan... Krummel was ziek.

— O, ik ben verleid, ik ben verleid, zei hij altijd maar... Willy heeft mij zoo ver gebracht. Ik was altijd eerlijk...

Hij bekende nog geen schuld... Hij wilde dan hebben, dat Anna zich naar machtige personage's begaf, om hun tusschenkomst voor hem in te roepen... Het meisje beloofde dit. Maar wat zou het helpen ?

Toen ze aan de cel van haar neef kwam, wilde deze haar niet ontvangen...

— Zij komt maar met mij spotten ! riep Willy. Dat ze naar de mannen ga, met wie zij tegen ons heeft gekonkeld. Ze mag tevreden zijn ! Ze heeft nu mijn bloed...

— O, Willy ! smeekte ze aan de deur.

Daar een spleet zag ze hem in den hoek zitten, met bleek gelaat en holle oogen.

— 'k Heb genade voor u gevraagd ! riep ze.

— Gij liegt ! Ge deedt met Bruwaan en Deroem samen ! Ge zijt hun medeplichtige. Ge wilt nu eens zien, hoe ik mij hier houd !

Anna ging treurig heen...

Bruwaan troostte haar en zei :

— Zonder de waakzaamheid van Deroem, zouden die schurken u voor uw leven ongelukkig gemaakt hebben. Zij hebben wat zij verdienen ! 't Zijn twee verraders en gewetenlooze kerels.

Men wachtte nu op den dag der terechtstelling.

De Kastijding.

Willy lag te slapen. Eensklaps werd hij wakker... 't Licht van een lantaarn viel tot op zijn sponde en in het schijnsel zag de jonge Krummel eenige personen in zijn cel.

— Wat is er ? vroeg hij verschrikt.

— Ge moet nu moed toonen, uw verzoek om genade is verworpen en het oogenblik, waarop het vonnis uitgevoerd zal worden, aangebroken.

Een hevige schok beroerde den jongen man.

— Neen... neen... o, ik durf niet sterven, riep hij wild.

— Wenscht gij een geestelijke ?

— O, ja... maar... nog een nieuw verzoek om genade... Ja, laat den geestelijke komen.

Hulpeloos keek hij allen aan : bevend over al zijn leden zonk hij op den rand van zijn bed neer.

— Wenscht ge nog iets te nuttigen of te drinken ? klonk het dan.

De vangene vroeg rum... Toen hij dronk, hoordemen zijn tanden tegen het glas kletteren.

— Het is tijd, zei de magistraat.

— Sterven ! kreunde Willy...

Men moest Krummel steunen. Hij werd bijna naar de strafplaats gedragen... Daar zag hij eensklaps soldaten... Hij kermde luid. De aalmoezenier sprak hem moed in.

Eenige militairen grepen hem vast.
— O, neen, neen ! hilde Willy... Ik durf niet... o, ik durf niet !

Maar schoten verdoofden de stem... Het lijk hing voorovergebogen aan de paal...

In een der cellen stond de oude Krummel in een hoek... Hij drukte als een vervolgde zijn lichaam tegen den muur. Hij had het schieten gehoord.

Een bewaker opende de deur.

— Was het mijn zoon ? vroeg de voormalige koopman.

— Ja....

Met eens bons viel de gevangene neer. Hij was bewusteloos.

In het Hospitaal.

De oude Krummel lag op een ijzeren beddeke in het hospitaal der gevangenis.

Joris Deroem kwam bij hem... De oude koopman had naar hem gevraagd.

Joris was in uniform. Hij had dienst genomen in het leger en zou naar het front vertrekken...

— Joris, ik ben blij, dat ge wilt komen, zei Krummel, die ernstig krank was. Ik zal niet lang meer leven...

— Wel, ik heb bedacht, dat mijn arme moeder u toch bemind heeft... Maar ik kan u geen vader noemen. Gij hebt moeder zeer onbarmhartig behandeld, haar miskend en verlaten omdat ze arm was. En ik wilde Anna Mertens tegen u beschermen en tegen Willy. Zoo leerde ik u beiden nog aan... en kwamen Bruwaan en ik tot de ontdekking, dat gij verraad pleegdet. Soms hoor ik een stem, die me zegt dat ik u niet had mogen aanklagen, dat ge, ondanks alles toch mijn vader zijt. Maar ge hebt zelf tot uw aanhouding geleid door me te willen dooden... gij

en Willy... Maar nu ben ik hier.

— Ik vraag u vergiffenis. Ja, ik heb uw moeder veel misdaan, ik wou in rijke kringen verkeerden... uw moeder stond me in den weg. Ze stierf.

— En gij kondt rijk trouwen, maar uw tweede vrouw heeft ook veel geleden.

— Joris... ik heb tijden van wroeging gehad, geloof me. En nu word ik nog meer gefolterd... ik zie uw moeder steeds voor me. Ze vraagt me niets... ze kijkt me maar aan met haar droeve oogen... O, kon ik alles goed maken, u uw wettigen naam geven. Maar die naam is bezwadderd.

— Ik blijf Deroem heeten, zooals ze me in het vondelingenhuys genoemd hebben.

— Ja, ik kan niets meer doen voor u. Mijn goederen zijn verbeurd.

— O, spreek niet over geld.

— En toch wildet gij mij vergiffenis schenken, 'k zou rustiger sterven.

— Ja, ik vergeef u alles... ik heb medelijden met u... zei Joris zacht.

Hij nam Krummels hand.

— Vader, bid, fluisterde hij... O, bid veel.

— Dank u. Ja, ik zal bidden, dat God me genadig zij.

De kranke was dadelijk vermoeid. Joris bleef nog wat bij hem zitten. De jonge man was ontroerd.

Elken dag kwam hij terug, na de wapen-oefening. En op een avond stierf de koopman, met God en zijn zoon verzoend. Joris sloot hem de oogen...

Een week later vertrok Deroem naar Frankrijk. Daar ontving hij het huwelijks-bericht van Bruwaan en Anna.

Ko Verlaan bleef over. Hij was te sluw geweest, om in de val te loopen.

De Nieuwe Rijke.

De oorlog liep ten einde. De Duitschers verlieten Vlaanderen.

Boer Deraad zat met Geertrui in zijn huis. Zijn vrouw was over de grens en woonde bij Marie en Flip, die gehuwd waren.

Geertrui had vernomen, dat haar luitenant ter dood veroordeeld was, maar men had hem in zijn cel een revolver gegeven. En de officier maakte zelf een eind aan zijn leven. Dat noemde men militaire eer.

De dorpelingen schuwden de nieuwe rijken...

't Was avond ; men had den ganschen dag het kanongehoord van het overwinnend Belgisch leger, dat door het bosch van Houthulst drong.

— Geertrui, we moeten vannacht vertrekken, zei Deraad. Morgen zullen de Duitschers weg zijn...

— Ja...

— En dan zouden we mishandeld worden. En kwamen de Belgen, ze fusilleeren mij. We gaan naar Holland. Bah, wat kan het mij schelen waar ik woon. Ik heb toch geld...

En in den nacht toen de Duitschers in stilte aftrokken, toen de burgers hun vlag gereed legden, gingen Deraad en Geertrui heen. Ze lieten hun meubelen achter. Deraad droeg zijn geld mee en wat kleeven.

Vader en Geertrui slopen over de grens. Ze klopten bij Flip en Marie aan.

De gehuwde dochter liet hen binnen... Ze had toch medelijden.

Den volgenden dag was de grens open. Men hoorde, dat Vlaanderen bevrijd was, dat de koning zijn intocht binnen Brugge zou houden. Het volk liep naar de streek, die zoo lang bezet was. Vandaar kwamen ze nu ook vrij over de grens.

Deraad en Geertrui hielden zich verdoken. Vader sprak er al van verder het neutrale land in te trekken.

En den volgenden dag vertrok hij met zijn vrouw en Geertrui.

Maanden gingen voorbij. Flip en Marie woonden weer onder hun volk.

Deraad was een verbannene. Hij zei : dat hij overal goed leven kon met zijn geld... Moeder was treurig. Geertrui verveelde zich.

Deraad begon met zijn marken te speculeeren.

Geruimen tijd verliet. Deraad had al veel verloren. Zijn marken daalden meer en meer. Hij had groote verliezen geleden. Het leven in het neutrale land werd duurder. Deraad wilde handel drijven. Maar de zaken kwijnden. Zuinig moest het drietal leven.

En het had een verlangen naar 't eigen land. Maar Deraad durfde niet weer keeren.

Hij verouderde snel. Hij sprak weinig, liep heele dagen te dubben... Zoo was zijn straf toch gekomen. Als een wrak woont hij nu in den vreemde. Geertrui wordt een oude jonge dochter. En moeder lijdt onschuldig mee.

Marie is een gelukkige moeder, al werpt het gebeurde met haar huisgenooten een schaduw op haar vreugde.

Bruwaan en Anna kwamen Flip en Marie bezoeken. En dan reisden ze door naar het Iepersche land, waar zonen van Brittanje slapen.

Bruwaan en Anna bezochten ook een graf. En op de zerk lazen ze den naam Joris Deroem. Ze baden er en legden bloemen neer. Joris had bij de bevrijding van Vlaanderen zijn leven ten offer gebracht.

EINDE